

Jussi Wahlgren: Aallonmurtaja

Arvostelu: Aarne Pynnönen

Maailmankansalainen kertojaminä ja uhkapeluri Mikael, suomalaisia alun alkaen molemmat, kuvataan kirjan alussa kahdessa ajassa; nyt ja kolmisenkymmentä vuotta sitten. Kaikki kohtaamiset tapahtuvat ulkomailla kertojan moniammattisuuden tai pikemminkin ammatittomuuden takia. Moniosaaja ja puoli-irtolainen Mikael on näistä kahdesta kuitenkin se vanhempi, rohkeampi, raadollisempi, kekseliäämpi ja säilyttää traumatisoivat salaisuutensa melkein yli kuoleman rajan.

Kertoja piipahtaa kolmen vuoden legillä Suomessa ja kokeilee jopa avioliittoa, turhaan. Kun on kerran antanut levottomuudelle periksi, on katumusta turha pukata.

Tie vie kulkijaa. Siinä matkan varrella tulee oltua matkaoppaana Saksassa, charterpurjehtijana Välimerellä, ostettua talo Mallorcalt ja paljon muuta.

Ehkä juuri ulkomaille sijoitetusta juonesta johtuen koko ajan tulee mieleen ajatus käännösromaanista, mikä ei suinkaan ole heikkouden merkki. Juonen kehittely on kokeneen rauhallista, kiihкотonta ja alulle tarpeellinen hypähtely kahdessa aikatasossa muuttuu kronologiseksi, kun aikajanaa täydennetään toinen toistaan elämänläheisemmillä sattumuksilla kohti nykypäivää.

Kirjasta puuttuu lähes täysin orgastiset nousut kuin myös depressiiviset syvänteet.

Meno on ylipäättään tasaista kuin Pohjanmaan junassa. Mutta rehevän dialogin runsas viljely pitää jännitteen yllä ja keventää luettavuutta: koko ajan tuntuu, että kohta tapahtuu jotain jännittävää ja mielenkiintoista. Loppua kohti mentäessä odotukset palkitaan yllättävilläkin tavoilla ja totuttu tasaisuus rikkoontuu viimeistään molempien päähenkilöiden Mallorcalt lähtöön.

Dialogin runsaus tuo mieleen myös kirjan näytelmällisen luonteen, ovathan kirjailija, kuten myös hänen kertojaminänsä näytelmäkirjailijoita. Tekstistä kuultaa selkeän ammatillinen ote ja kielellinen sujuvuus, ei ole toistoa, ei kliseisiä rinnastuksia, ei juuri virheitäkään. Asiantuntemus kielten ja kohdemaiden suhteen on kohdallaan, luultavimmin kokemalla hankittua.

Mutta, vanhan laulun sanoin: meit oli poikia raitilla viis, oli tyttöjäkin, muttei me välitetty niist.

Vast'ikään oli tuo veretseisauttava homoilta, jossa eri rintamalinjojen mielipiteet olivat kauempana toisistaan kuin studion seinät ja sitten kirkostaeroamishässäkä, jonka syitä ja seurauksia suhteessa homoseksuaalisuuteen vatkataan päivästä toiseen kaikissa viestimissä. Kun siihen samaan syssyyn menin lukemaan Samuelin ja tämän Aallonmurtajan, homoerotiikan vastaanottokykyni tukkiintui. Homoseksuaaliset kuvaukset eivät suinkaan olleet yksityiskohdissaan räikeitä tai tuputtavia, eivätkä hallinneet tarinaa ja siten merkittävästi heikentäneet heteronkaan lukukokemusta, mutta ei niitä mielestäni juuri kirjoille ansioksikaan voi lukea. Arvaan, että tässä kriittinen lukija kääntää jutun toisinpäin ja kysyy, kuinka paljon tätä tavanomaisempien heterosuhteiden yksityiskohdilla herkutteleminen sitten parantaa kirjan tasoa. Kas siinäpä kysymys, mitä jään miettimään mieluummin, kuin kirkosta eroamista.

Kannattaa ilman muuta lukea!